

Μια τετραμηνιαία έκδοση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση, Ένταξη Ετεροτήτων», του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης σε συνεργασία με Συμβούλους Εκπαίδευσης Κοινωνικών Λειτουργιών.

Σκοπός του newsletter είναι η διάχυση πληροφοριών, στο σύνολο των Κοινωνικών Λειτουργιών που εργάζονται στην εκπαίδευση, για επίκαιρα ζητήματα, βιβλιογραφία, εγχειρίδια και χρήσιμο εκπαιδευτικό υλικό. Απώτερος στόχος είναι η δικτύωση, η συνεργασία, ο καλύτερος συντονισμός για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση παρεμβάσεων καθώς και η ανάδειξη καλών πρακτικών. Διαρθρώνεται σε ενότητες και περιλαμβάνει χρήσιμους συνδέσμους, ελληνικούς και διεθνείς. Με χρησιμότητα στην άσκηση της κοινωνικής εργασίας στην εκπαίδευση.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΕΥΘΥΝΗ

Ε. Κατσαμά,
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κοινωνικής Εργασίας στην Εκπαίδευση, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ΔΠΘ

ΜΕΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Β. Καραγκούνης,
Καθηγητής Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ΔΠΘ, Δ/ντής του ΠΜΣ Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση, Ένταξη Ετεροτήτων

Σ. Χατζηφωτίου,
Κοσμητόρισα Σχολής Κοινωνικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ΔΠΘ

Σ. Φράγκος,
Επίκουρος Καθηγητής Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ΔΠΘ

ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Οι Σύμβουλοι Εκπαίδευσης των ΠΕ30 Κοινωνικών Λειτουργών

Μ. Καραμανάκη,
MSc Κοινωνική Πολιτική /Διαχείριση Κοινωνικών Προγραμμάτων, Δ.Π.Θ

Σ. Κολοβού,
MSc Δίγλωση Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση, MSc Επιστήμες της Αγωγής: Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών σε καινοτόμες Προσεγγίσεις στη Διδασκαλία και τη Μάθηση, ΠΔΜ

Α. Κωλέττα,
MSc Κοινοτική Κοινωνική Εργασία, ΠΑΔΑ

Γ. Μπουλμέτη,
MSc Επιστήμες της Εκπαίδευσης, Ειδική Ενιαία Εκπαίδευση, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Γ. Οικονόμου,
MSW, Temple University, USA

Ε. Χριστοδούλου,
MSc Κοινωνική Ανθρωπολογία, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Newsletter Σχολική Κοινωνική Εργασία

Ιανουάριος—2026

Καλωσόρισμα

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Η σχολική κοινωνική εργασία αποτελεί μια από τις πιο σημαντικές εξειδικεύσεις στο ευρύ πεδίο εφαρμογών της επιστήμης της Κοινωνικής Εργασίας. Όσες και όσοι εργάζεστε στα σχολεία και στις δομές εκπαίδευσης, γνωρίζετε καλά τον ουσιαστικό ρόλο που διαδραματίζετε στην προώθηση του σκοπού, των αξιών και του οράματος της εκπαίδευσης.

Με το παρόν Newsletter, η συντακτική ομάδα φιλοδοξεί να δημιουργήσει έναν χώρο ανταλλαγής γνώσεων, εμπειριών και εργαλείων, προσφέροντας:

- Ιδέες, επιστημονική βιβλιογραφία, εγχειρίδια και χρήσιμο υλικό
- Πληροφορίες για επιμόρφωση και διάβιου μάθηση
- Ευκαιρίες δικτύωσης και συνεργασίας

Στόχος μας είναι να αποτελέσει αυτή η προσπάθεια μια αξιόπιστη και προσβάσιμη πηγή επιστημονικής πληροφόρησης, ικανή να στηρίξει την καθημερινή επαγγελματική πρακτική στα σχολεία και να ενδυναμώσει το έργο κάθε σχολικού κοινωνικού λειτουργού.

Η Σχολική Κοινωνική Εργασία στην Ελλάδα και τον κόσμο

Η σχολική κοινωνική εργασία ασκείται σήμερα σε τουλάχιστον 53 χώρες παγκοσμίως, αποτελώντας μέρος της καθημερινής ζωής των παιδιών και παρέχοντας πλαίσιο στήριξης για τη διδασκαλία, τη μάθηση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Ενισχύει τη συνεργασία οικογένειας, σχολείου και κοινότητας, στοχεύοντας στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού και συμπεριληπτικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος.

Σχολική Κοινωνική Εργασία

Οι Σχολικοί/ές Κοινωνικοί/ές Λειτουργοί, ως μέλη του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού, επιτελούν κρίσιμο έργο εντός του εκπαιδευτικού συστήματος, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη διαμόρφωση ενός συμπεριληπτικού σχολείου, μέσω της πρόληψης και της ενδυνάμωσης μαθητών και οικογενειών, βάσει των αρχών της κοινωνικής δικαιοσύνης και της προστασίας των δικαιωμάτων των παιδιών.

Στη χώρα μας, είκοσι και πλέον χρόνια μετά την ίδρυση των Κέντρων Διάγνωσης και Αξιολόγησης (νυν Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης -ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.), ο κλάδος αριθμεί πλέον πάνω από 2.000 στελέχη που εργάζονται σε σχολεία και αντίστοιχες δομές. Οι κοινωνικοί λειτουργοί συμμετέχουν ενεργά σε διεπιστημονικές ομάδες, αξιολογώντας εκπαιδευτικές ανάγκες, υποστηρίζοντας μαθητές με, ή χωρίς αναπηρία και συμβάλλοντας στη διαμόρφωση ασφαλών και ψυχοκοινωνικά υγιών σχολικών κοινότητων (Ν. 4823/2021).

Προκλήσεις και Όραμα

Τα θεσμικά βήματα για την ενίσχυση της σχολικής κοινωνικής εργασίας είναι σημαντικά, ωστόσο οι δυσκολίες και προκλήσεις παραμένουν. Η αντιστοιχία αριθμού Κοινωνικών Λειτουργών — μαθητών/τριών παραμένει δυσθεώρητη.

Η θεσμική κατοχύρωση της σχολικής κοινωνικής εργασίας ως ειδίκευσης και ακολούθως, η λειτουργία σχολικής κοινωνικής υπηρεσίας ενταγμένης στο σχολικό σύστημα, σύμφωνα με το μοντέλο των ΗΠΑ, χρειάζεται να αποτελέσουν προτεραιότητα του εθνικού σχεδιασμού.

Οι κοινωνικοί λειτουργοί καλούνται να ανταποκριθούν σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, όπου παράγοντες όπως, η οικονομική αστάθεια, οι κοινωνικές ανισότητες, οι πολεμικές συγκρούσεις, η κλιματική αλλαγή, η υποβάθμιση του περιβάλλοντος, επηρεάζουν την ψυχική ευημερία των παιδιών. Σύμφωνα με τη UNICEF (2024), περίπου 11,2 εκατομμύρια παιδιά και νέοι κάτω των 19 ετών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δηλαδή το 13% υποφέρουν από κατάθλιψη και άγχος. Αυτή η πραγματικότητα αναδεικνύει ακόμη περισσότερο τη σημασία του ρόλου των κοινωνικών λειτουργών στα σχολεία και την ανάγκη για ενίσχυση των υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής στήριξης.

Το Πρώτο Τεύχος

Το πρώτο μας τεύχος είναι αφιερωμένο σε ζητήματα που αφορούν στην προστασία και την ευημερία των παιδιών και των νέων. Μέσα από χρήσιμο υλικό επιχειρούμε να φωτίσουμε τις προκλήσεις, τις καλές πρακτικές και τις νέες προσεγγίσεις στη σχολική κοινωνική εργασία.

Κλείνοντας

Η σχολική κοινωνική εργασία είναι κάτι περισσότερο από μια επιστημονική ταυτότητα, έναν επαγγελματικό ρόλο — είναι μια κοινότητα ανθρώπων που μοιράζονται κοινές αξίες, ανησυχίες και όραμα.

Ευχόμαστε το Newsletter αυτό να γίνει χώρος επικοινωνίας, αλληλοϋποστήριξης και επιστημονικής ανάπτυξης για όλες και όλους εμάς που υπηρετούμε στο πεδίο και δουλεύουμε ατομικά ή ομαδικά με παιδιά, οικογένειες και εκπαιδευτικούς.

Με εκτίμηση,

Ειρήνη Κατσαμά
Αν/τρια Καθηγήτρια
Δ.Π.Θ.

Η Σύμβαση για τα
Δικαιώματα του
παιδιού επικυρώθηκε
στην Ελλάδα
με το νόμο 2101/92

Δικαιώματα Παιδιού

Το δικαίωμα του παιδιού στην εκπαίδευση περιγράφεται στα άρθρα 28 και 29 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΔΣΔΠ) και συμπεριλαμβάνεται στην ελληνική νομοθεσία με το άρθρο 16 του Συντάγματος.

Στα αναφερόμενα άρθρα περιγράφεται η στοχοθεσία της εκπαίδευσης και υπογραμμίζεται ότι η εκπαίδευση θα πρέπει να αποσκοπεί στην ανάπτυξη της προσωπικότητας και των σωματικών και πνευματικών ικανοτήτων του παιδιού, στην προετοιμασία του για μια υπεύθυνη ζωή μέσα σε πνεύμα κατανόησης, ειρήνης, ανοχής και ισότητας των φύλων, καθώς και στην ανάπτυξη του σεβασμού του για τα δικαιώματα του ανθρώπου, τις θεμελιώδεις ελευθερίες και το φυσικό περιβάλλον.

[Δείτε την ΔΣΔΠ](#)

ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Νομικό Πλαίσιο και Διεθνείς συμβάσεις

Όροι και προαπαιτούμενα για την προστασία των παιδιών τίθενται με βάση τον Ν. 2101/1992, καθώς και με νομοθετικές ρυθμίσεις όπως απορρέουν από το Σύνταγμα και τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Ο νόμος περιλαμβάνει 54 άρθρα και διέπεται από 4 βασικές αρχές:

- Την αρχή της μη διάκρισης (άρθρο 2).
- Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού (άρθρο 3).
- Την επιβίωση, την ανάπτυξη και την προστασία (άρθρο 6) και
- Την ελεύθερη έκφραση των απόψεων (άρθρο 12).

Ο ρόλος του σχολείου σε περιπτώσεις κακοποίησης παραμέλησης παιδιών

Το Άρθρο 23 του Ν. 3500/2006, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 130 του Ν. 5090/2024 και το άρθρο 20 του Ν. 5172/2025, καθορίζει σαφείς υποχρεώσεις και διαδικασίες αναφοράς περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας για τους επαγγελματίες:

«Παρ. 1.: Παιδαγωγός, εκπαιδευτικός, μέλος του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού ή του ειδικού βοηθητικού προσωπικού της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, **κοινωνικός λειτουργός**, ψυχολόγος, επιμελητής, προπονητής, φυσικοθεραπευτής, φαρμακοποιός ή ιατρός που παρέχει τις υπηρεσίες του σε ανήλικο, ο οποίος κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του **πληροφορείται ή διαπιστώνει με οποιονδήποτε τρόπο ενδείξεις διάπραξης σε βάρος ανηλίκου εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας**, **υποχρεούται να το αναφέρει αμελλητί στις αρμόδιες δικαστικές αρχές....**

Η υποχρέωση ισχύει ανεξαρτήτως ύπαρξης επαγγελματικού απορρήτου. Η αναφορά υποβάλλεται εγγράφως, ή ηλεκτρονικά, ή προφορικά και συντάσσεται σχετική έκθεση. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, μπορεί να υποβληθεί αναφορά τηλεφωνικά, η οποία καταχωρείται σε σχετικό αρχείο της Ελληνικής Αστυνομίας, και ακολούθως υποβάλλεται και κατά το προηγούμενο εδάφιο».

Η νομοθεσία παρέχει, ταυτόχρονα, ρητή προστασία στους επαγγελματίες: «Παρ. 2. Τα πρόσωπα της παρ. 1, που προβαίνουν σε αναφορά εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας δεν εγκαλούνται, δεν ενάγονται, δεν διώκονται πειθαρχικά, δεν απολύονται, ούτε υφίστανται άλλου είδους κυρώσεις ή δυσμενή μεταχείριση, για το περιστατικό που ανέφεραν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, παρά μόνο εάν προέβησαν εν γνώσει τους σε αναληθή αναφορά».

Πηγή & Νομική Τεκμηρίωση:
Η διάταξη βασίζεται στο Άρθρο 23 του Ν. 3500/2006 (ΦΕΚ Α' 232/2006), όπως ισχύει, λαμβάνοντας υπόψη τις τροποποιήσεις από:

Άρθρο 130 του Ν. 5090/2024
(ΦΕΚ Α' 30/2024)

Άρθρο 20 του Ν. 5172/2025
(ΦΕΚ Α' 10/2025)

Οδηγός Εφαρμογής του Πρωτοκόλλου Διερεύνησης, Διάγνωσης και Διαχείρισης κακοποίησης - παραμέλησης παιδιών για Επαγγελματίες ΙΥΠ

[Δείτε τον Οδηγό](#)

Εγχειρίδιο ενεργειών Κοινωνικών Λειτουργιών για την προστασία παιδιών σε κίνδυνο

Οι Εισαγγελικές Αρχές διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη χώρα μας αναφορικά με την λήψη αποφάσεων για την προστασία παιδιών σε κίνδυνο. Οι Κοινωνικοί/-ές Λειτουργγοί αποτελούν βασικό πυλώνα στον τομέα της παιδικής προστασίας.

Το Εγχειρίδιο που ακολουθεί στο σχετικό σύνδεσμο, περιλαμβάνει συγκεκριμένα βήματα και καλές πρακτικές, βασισμένες στην υπάρχουσα εμπειρία και καθιερωμένη πρακτική συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων φορέων.

Παράλληλα, παρέχει προτάσεις ως προς τις ενέργειες και τα βήματα που θα ήταν χρήσιμο να ακολουθήσουν οι κοινωνικοί λειτουργοί για να εξασφαλιστεί στο μέγιστο δυνατό η προστασία και η ευημερία των παιδιών και η τήρηση των αρχών της Δ.Σ.Δ.Π.

[Δείτε το Εγχειρίδιο](#)

Υλικό για παιδιά αναφορικά με ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

[Δείτε το Υλικό](#)

Αφορμές και Ιδέες για δράσεις στο σχολείο

Εκπαιδευτική τηλεόραση.

Ιστοσελίδα με πλούσιο υλικό για εκπαιδευτικές δράσεις, διαφημιστικά σποτ και βιντεάκια με τις παγκόσμιες ημέρες.

[Δείτε τη Σελίδα](#)

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ & 8ου Δ.Σ. ΒΕΡΟΙΑΣ “ΠΑΡΕΑ, ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ ΚΑΛΥΤΕΡΑ!”

Η Κοινωνική Λειτουργός, Οικονομίδου Ευφημία, σε συνεργασία με τη ψυχολόγο του Ειδικού Δημοτικού Σχολείου Βέροιας και με τον εκπαιδευτικό της Στ΄ τάξης του τυπικού συστεγαζόμενου σχολείου, υλοποίησαν συν εκπαιδευτικό πρόγραμμα δραστηριοτήτων, με τη συμμετοχή ομάδας μαθητών/τριών από τις Γ΄, Ε΄ & Στ΄ τάξεις του Ειδικού Δημοτικού Σχολείου. Το εν λόγω πρόγραμμα, με διαφορετικές, κάθε φορά, θεματικές δράσεις ξεκίνησε να υλοποιείται από το 2013, με πρωτοβουλία του Ειδικού Σχολείου Βέροιας, με πολλαπλά οφέλη για τους μαθητές/τριες.

Το πρόγραμμα είχε στοχευμένο περιεχόμενο που αφορούσε στην καλλιέργεια και βελτίωση των κοινωνικών δεξιοτήτων των παιδιών στο πλαίσιο εξωτερικών εκπαιδευτικών επισκέψεων.

Οι θεματικές των δράσεων είχαν στόχο την ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, προαγωγή της θετικής κοινωνικής συμπεριφοράς, την ανάπτυξη αποδεκτών τρόπων επικοινωνίας και συνδιαλλαγής, την βελτίωση της κοινωνικής προσαρμογής των μαθητών/τριών με αναπηρία, την ενίσχυση της κοινωνικότητας, φιλίας, της ομαδικότητας, και συνεργασίας των ομάδων αλλά και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία.

Επιλέχθηκαν εκπαιδευτικές επισκέψεις που αφορούσαν δημόσιες υπηρεσίες, πολιτιστικούς και άλλους χώρους, ως άτυπα εκπαιδευτικά πλαίσια, όπου χρειάζεται να γνωρίζει κανείς και να ακολουθεί συγκεκριμένους κανόνες κοινωνικής συμπεριφοράς.

Κ. Λ. : Ε. Οικονομίδου
Σύμβουλος: Σ. Κολοβού

[Βίντεο](#)

Χρήσιμη Νομοθεσία:[Ν.4823/2021](#)[ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.](#)[Σ.Μ.Ε.Α.Ε.1](#)
[Σ.Μ.Ε.Α.Ε.2](#)[Ε.Δ.Υ.](#)[ΓΕΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ](#)**ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ—ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**
Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών**ΔΠΘ**

Κοινωνική Εργασία στην Εκπαίδευση—Ένταξη ετεροτήτων

[Ιστοσελίδα](#)**Διδακτική των Επιστημών και Σύγχρονες Τεχνολογίες**
– Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών[Ιστοσελίδα](#)**ΕΚΠΑ—ΔΠΘ—ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ**

Δι- ιδρυματικό Πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών στη Συμβουλευτική

[Ιστοσελίδα](#)**ΠΑΝΤΕΙΟ—ΠΑΔΑ**Κοινωνικά δικαιώματα και Συνηγορία στις Κοινωνικές Υπηρεσίες—
Δι-ιδρυματικό Πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών[Ιστοσελίδα](#)**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ**Μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών
«Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων, Εξαρτήσεις και Νέες Τεχνολογίες»[Ιστοσελίδα](#)**ΕΛΜΕΠΑ**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στις
«Διαμεθοδικές Κοινωνικές Παρεμβάσεις σε Καταστάσεις Κρίσης»[Ιστοσελίδα](#)

Αν θέλεις να μοιραστείς:
ιδέες, προτάσεις, καλές
πρακτικές, στείλε μας
μήνυμα!

Email επικοινωνίας:
postgrad@sw.duth.gr

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

- Ανδρουτσοπούλου - Πέτροβιτς Λ. (2011). Το μήνυμα του φτερωτού Ερμή - "Ένα χαρμόσυνο μήνυμα για τα δικαιώματα του παιδιού. Εκδόσεις Πατάκη.
- Healy, K. (2022). Η εμπλοκή των θεωριών κοινωνικής εργασίας,. Βασίλης Καραγκούνης (Επιμ. & Μτφρ.) Εκδόσεις Τόπος,
- Κατσαμά, Ε. (2024). Κοινωνική Εργασία με ομάδες στο σχολείο. Εκδόσεις Τόπος.
- Κουμούλα, Κ. Κώτσης & Κ. Σκλάβου (επιμ.), Ψυχική υγεία παιδιών και εφήβων. Αθήνα: Τόπος –Εταιρεία για την Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων (Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.).
- Κουφονικολάκου, Θ. (2024). Η συνεισφορά του δημοκρατικού σχολείου στην έγκαιρη αναγνώριση και αποτελεσματική αντιμετώπιση του φαινομένου της κακοποίησης των παιδιών. Στο Β. Καραγκούνης, Ε. Κατσαμά & Ν. Τσέργας (επιμ.), Κοινωνική εργασία και κοινωνική αποστέρηση. Αθήνα: Τόπος.
- Νάσκου -Περράκη, Π. (2023). Τα δικαιώματα του παιδιού. Εκδόσεις Σάκκουλας.
- Payne, M. (2021). Κοινωνική Εργασία. Από τη Θεωρία στην Πράξη. Ένας απαραίτητος οδηγός. Δήμητρα-Δώρα Τελώνη (Επιμ.) Εκδόσεις Τόπος.
- Χριστοδούλου, Π. Στεργίου, Σ. (2023). Έχω δικαίωμα; Έχω δικαίωμα! Εκδόσεις Μικρή Σελήνη.

